

Peccatum originale, ut est infectio naturæ, est causa motiva reprobationis hominum, non vero ut est infectio persona.

19. Pro intelligentia & probatione hujus assertionis, diligenter observandum est, distinguendum esse peccatum originale, ut est infectio naturæ, à culpa originali, ut est infectio persona. Peccatum originale, ut est infectio naturæ, est peccatum quo omnes in Adam peccavimus, quod totam naturam humanam infecit, & reddit Deo exosam. Peccatum vero originale, ut est infectio persona, est peccatum quo nascendo inficiuntur, & quod contrahitur per seminalem propagationem, ac deletur per sacramentum baptismi. Datur igitur in peccato originali & infectio naturæ & infectio persona, & potest remanere infectio naturæ, sublata infectione persona; ut patet in concupiscentia quæ remanet in nobis post baptismum, quia illa est effectus peccati originalis, ut est infectio naturæ, quæ per baptismum non tollitur. Et ne quis existimet hanc distinctionem gratis esse excogitatum, referendum est expressum D. Thomæ testimonium 3.p. qu. 8. art. 5. ad 1. ubi illam expresse tradit, his verbis: *Dicendum quod peccatum originale in Adam, quod est peccatum naturæ, derivatum est à peccato actuali ipsius, quod est peccatum personale: quia in eo persona corrupti naturam, qua corruptione mediante peccatum primi hominis derivatur ad posteros, secundum quod natura corrupta corrupti personam.* Hoc præmisso.

20. Prima pars assertionis probatur primò ex Augustino, qui variis in locis aperte hanc veritatem tradit. Nam tota epist. 105. de reprobatione Esaii, qui fuit typus & figura omnium reproborum, sic loquitur: *Quid enim diligebat in Iacob, antequam natus fecisset aliquid boni, nisi gratutio misericordie sua donum?* Et quid oderat in Esaii antequam fecisset aliquid mali, nisi originale peccatum? Nam neque in illo diligenter iustitiam, quam nullam ille fecerat, neque in isto odierat naturam, quam bonam ipse perfecerat. Quibus verbis clarissimè docet, peccatum originale fuisse causam reprobationis Esaii: *At hoc intelligi nequit de peccato originali, ut est infectio persona, seu de peccato originali quo nascendo inficiuntur, quia extra dubium est, Esaii sicut & Jacob applicatum fuisse circumcisio- nis remedium, subindeque in utroque detinet ac dimissem fuisse culpam originalem:* Ergo necessariò hoc intelligentum est de peccato originali, ut est infectio naturæ, orta ex peccato quo Esaii & nos omnes in Adam peccavimus. Unde idem S. Doctor variis in locis docet, Deum reprobare homines, quia sunt ex massa corrupta & vitiata, sive ex massa perditionis. Nam epistola citata sic ait: *Sicut sunt ira, quia perfecta sunt ad perditionem, quia illis debita redditur, sibi hoc impudent, quia ex ea massa facta sunt, quam propter unius peccatum, in quo omnes peccaverunt, merito Deus justèque damnavit.* Et de bono persver. cap. 8. *Qui liberantur (amassa perditionis) gratiam diligunt; qui vero non liberantur, debitum agnoscant.* Item lib. 2. ad Bonifacium cap. 7. *Vbi dicitur cuius miseretur, & quem vult obducat, qui facit aliud vas in honorem, aliud in contumeliam: bonum quidem immorit & gratias datur, quia ex eadem massa est cui datur: malum vero merito & debitum redditur, quia in massa perditionis, malum male redditur.* Et rursus: *Redditur malum, quia omnes sunt rei, ex eo quod per unum he-*

minem peccatum intravit in mundum. Demuin de corrept. & grat. cap. 7. Qui Evangelium non audierunt, & qui eo auditio in melius commutati, perseverantiam non acceperunt; & qui Evangelio auditio venire ad Christum, hoc est in eum credere noluerunt, & qui per atatem parvulum nec credere poterunt; sed ab originali noxa solo possent lavacro regeneratio- nis absolvit, quo tamen non accepto mortui perierunt, non sunt ab illa conspersione discreti, quam constat esse damnatam, cunctis omnibus ex uno in condemna- tionem. Ubi omnibus reprobis, tam parvulis, quam adultis, unam communem causam reprobationis assignat, videlicet damnationem massæ, à qua non fuerunt discreti, *cunctis omnibus ex uno in condemna- tionem,* id est propter unius delictum, in quo omnes peccaverunt.

21. Addo quod idem S. Doctor lib. 4. contra Julian. cap. 8. & lib. 5. cap. 4. & lib. 6. cap. 10. & alibi passim, assertit voluntatem reprobandi homines, fuisse judicium Dei, & actum iustitiae vindicativæ, subindeque censet illam fuisse in peccatum alicujus peccati, quod non potuit esse aliud quam origina- le; fit enim reprobatio eodem modo & in eodem instanti pro omnibus: in nullo autem convenienter omnes homines, nisi in originali peccato: Ergo causa reprobationis hominum, secundum Augu- stinum, est originale peccatum, quo omnes in Adam peccavimus.

22. Probatur secundò eadem pars ex D. Thoma, fidelissimo Augustini Discipulo, qui ejus vestigiis ubique inhærens, eandem variis in locis tradit do-ctrinam. Tria solùm hic ejus testimonia proferam. Primum sumitur ex qu. 6. de verit. art. 2. ad 9. ubi sic ait: *Elektio Dei, quæ unum eligit, & alium reprobat, rationalis est, nee tamen oportet quod ratio electionis sit meritum, sed in ipsa electione est divina bonitas: Ratio autem reprobationis est in omnibus peccatum originale.* Quæ verba adeò clara & expresa sunt, ut mirari subeat, quod plures ex nostris Thomistis sententiae nostra subscrivere nolint, & negare, vel in dubium revocare audeant, an illa utriusque S. Doctoris Augustini & Thomæ, menti & doctrinæ confona sit?

23. Nec dici potest, illos SS. Doctores solùm velle peccatum originale esse causam sufficientem reprobationis hominum, non tamen motivum quod Deum de facto impulerit ad homines reprobaridos. Nam D. Augustinus locis citatis expresse docet Deum odio habuisse in Esaii peccatum originale, & Deum reprobare homines, quia sunt ex massa corrupta & vitiata, per peccatum primi parentis: Ergo censet tale peccatum fuisse ipsa causa & motivum, cur Deus voluerit illos à gloria excludere. Similiter D. Thomas eodem prorsus modo assertit, peccatum originale esse causam reprobationis, quo negat meritum esse causam prædestinationis, ait enim: *In ipsa electione ratio est divina bonitas, ratio autem reprobationis est in omnibus peccatum originale:* Sed manifestum est, cum negare meritum esse causam actualē & influentem in hominum prædestinationem: Ergo & ipsum affirmare, peccatum originale esse causam actualiter influentem in eorum reprobationem.

24. Non obest etiam quod idem S. Doctor, post verba relata, subjungat: *Vel hoc ipsum quod est non habere debitum ad hoc quod eis gratia conferatur.* Quibus significat Deum velle etiam exclusionem reproborum à regno, titulo gratiae seu beneficii indebiti. Non obest, inquit, quia illi duo tituli, nempe indebita gratia & iustitia debita, nullatenus inter se pugnant, sed inter se composibiles sunt. Si-

cut enim quod aliquod non debeatur alteri, non tollit quominus possit ipsum demereri; ita quod aliquid denegetur per modum beneficij indebiti, non impedit, quin simul denegari possit alio titulo, nempe poena debitæ, & propter culpam personalem, vel originalē; ut constat in Rege, qui Episcopatum vel aliam dignitatem alicui denegare potest, tum quia est beneficium illi indebitum, tum etiam, quia illa indignus est, ob culpam propriam vel parentum à quibus traxit originem. Unde juxta doctrinam D. Thomæ datur duplex motu reprobationis, seu intentionis efficacis excludendi reprobatos à gloria, nempe titulus indebitæ gratia, de quo egimus §. præcedenti, & titulus debitæ iustitiae propter originale peccatum, de quo in præsenti. Primus tantum habet locum in reprobatione malorum Angelorum, uterque vero reperitur in reprobatione hominum.

25. Secundum testimonium habetur hic qu. 23. art. 5. ad 3. ubi S. Thomas considerat totum genus humanum, damnationi communis peccati obnoxium, sicut toram rerum universitatem, quantum ad hoc quod sicut Deus volens multipliciter repræsentare suam bonitatem, constituit diversos gradus rerum, quarum quædam altum, & quædam infimum locum teneant in universo: ita volens in genero humano damnationi obnoxio, multipliciter repræsentare suam bonitatem, elegit ex massa damnata aliquos, quibus parcendo repræsentaret suam bonitatem per modum misericordia; alios vero designavit, ut eos propter peccatum massæ puniendo, repræsentaret suam bonitatem per modum iustitiae. Verba ejus sunt: *Sic igitur consideremus totum genus humanum sicut totum rerum universitatem. Voluit igitur Deus in hominibus, quantum ad aliquos quos predestinat, suam repræsentare bonitatem per modum misericordia, parcendo; & quantum ad aliquos quos reprobat per modum iustitiae puniendo.* Et hoc est ratio quare Deus quædam eligit, & quædam reprobat. Unde sic arguo: Juxta D. Thomam reprobatio est actus iustitiae vindicativæ, & consequenter in reprobis Deus punit & vindicat aliquid peccatum: Non actuale, quia hoc non est causa reprobationis, ut est in ordine intentionis, in aperta sententia S. Thomæ, ut constat ex dictis §. 1. Ergo originale. Fit ergo juxta S. Thomam reprobatio hominum propter originale peccatum, quo omnes in Adam peccavimus.

26. Tertium testimonium habetur 2.2. qu. 2. art. 5. ad 1. ubi S. Thomas docet, auxilium gratia ad diligendum Deum, & ad credendum articulis fidei, quibusdam denegari in peccatum peccati originalis. Hoc (inquit) auxilium quibuscumque divinitus datur, misericorditer datur: *Quibus autem non datur, ex iustitia non datur, in panem præcedenti peccati, & saltē originalis peccati, ut Augustinus dicit in libro de correptione & gratia.* Ex quo loco hoc potest argumentum desimi: Illud est causa reprobationis, quod est causa primi effectus illius; prædestinatio enim & reprobatio, ex parte actuum divini intellectus & voluntatis, nullam possunt habere causam, sed solū ex parte effectuum qui ad illos consequuntur, ut docet S. Thomas hic qu. 23. art. 5. his verbis: *Non est assignare causam divina voluntatis, ex parte actus volendi; sed potest assignari ratio ex parte volitorum, in quantum scilicet Deus vult esse aliquid propter aliud.* Et subiungit: *Nulus ergo fuit in insana mentis qui diceret merita esse causam divina prædestinationis, ex parte actus prædestinantis.* Atqui peccatum originale, juxta eundem Doctorem Angelicum, est causa primi effectus reprobationis.

Dei erga prædestinatos, & justitiam erga reprobos manifestat, dum illi à massa perditionis ex sola misericordia extrahuntur, & isti iusti in eadem massâ relinquuntur. Unde Augustinus de bono persever. cap. 8. *Qui liberantur à massa perditionis gratiam diligant, qui vero non liberantur, debitum agnoscant.* Splendet etiam in reprobatione comparativa ratio supremi dominij, in quantum è duobus in æquali damnatione, seu peccati massa existentibus, Deus unû vult dare gloriam, & alterum ab ea excludere; & in absoluta, pulchritudo divinæ justitiae, quatenus ex motivo puniendo culpam originalem, vult exclusionem reproborum à regno.

29. Secunda vero pars assertionis, que dicit peccatum originale, ut est infectio personæ, non esse causam reprobacionis, constat in multis quibus tale peccatum per baptismum remittitur; peccatum enim remissum per baptismum, non potest esse causa reprobacionis, cum non possit causare primum illius effectum, nempe denegationem primæ gratia; alioquin in baptizatis remaneret aliquid debitum æternæ damnationis, quod aperte contrariatur Tridentino syl. 5. canone 5.

30. Ex hoc patet responsio ad præcipuum fundatum, quo plures ex nostris Thomis moventur, ad negandum peccatum originale esse causam reprobacionis. Si enim (inquit) peccatum originale esset prima causa, ob quam Deus vellet efficaciter reprobos à gloria excludere, esset etiam prima causa propter quam vellet efficaciter permettere, ut illi incidenter in peccatum actuale propter quod damnantur, eisque denegare gratiam efficacem ad illud evitandum: Sed hanc permissionem & gratiæ denegationem peccatum originale cauare non potest, saltem in reprobis baptizatis, quibus fuit remissum, cùm ex Apostolo ad Roman. 5. & ex Tridentino syl. 5. can. 5. nihil damnationis remaneat in his qui per baptismum renovantur; Ergo peccatum originale non potest esse causa reprobacionis hominum.

31. Verum hoc argumentum probat quidem secundam partem nostræ assertionis, sed primam nullatenus attingit. Unde, concessa Majori, distinguo Minorem: hanc permissionem, & gratiæ denegationem, peccatum originale causare non potest, ut est infectio personæ, & quatenus illo nascendo inficimus, concedo Minorem. Ut est infectio naturæ, & culpa quâ omnes in Adam peccavimus, nego Minorem. Similiter distinguo consequens: Ergo peccatum originale non potest esse causa reprobacionis hominum, ut est infectio personæ, concedo. Ut est infectio naturæ, nego. Licit enim sub prima ratione tollatur per baptismum, quo spiritualiter renovamus, non tamen sub altera; nam sublata per tale sacramentum infectione personæ, remanet tamen in illa infectio naturæ, ut patet in concupiscentia, quæ cùm sit effectus infectionis naturæ, remanet in baptizatis, ut experientia constat.

§. IV.

Exponuntur, & conciliantur quedam testimonia D. Thome, que pugnare videntur contra nostram sententiam.

32. Aliqua adduci solent testimonia D. Thome, quibus insinuare videtur, peccatum originale non esse causam reprobacionis hominum, seu voluntatis quam habuit aliquis excludendi à regno coelesti. In primis enim hic qu. 23. artic. 3. agens de reprobatione, docet illam esse actum divinæ provi-

dentia: At si illa facta ponatur, ob originale peccatum, non providentia, sed iustitia vindicativa astus erit: Ergo juxta S. Thomam reprobatio hominum non est ex peccato originali.

33. Secundò idem S. Doctor ibidem in resp. ad 1. hæc verba Malachia, *Ezæ. odio habui*, non explicat in proprietate sermonis, de vero odio strictè sumpto, sed Deum odio habere reprobos, exponit per hoc quod est indebitum beneficium illis non conferre: At si reprobatio fieret in peccatum peccati originalis, illa haberet rationem odij strictè sumpti; cùm Deus peccatum & peccatores propriè odio habeat, juxta illud S. Iohann. 14. *Odio sunt Deo impius & impietas ejus:* Ergo ex D. Thoma reprobatio non sit in peccatum originalis peccati.

34. Tertiò, Idem Doctor Angelicus ibidem artic. 5. ad 3. & tertio contra Gent. cap. 161. & alibi sèpè, hominum reprobacionem, seu aliquorum à gloria exclusionem, Soli Dei beneficium, ac meræ voluntati attribuit: Ergo censet illam non fieri propter peccatum originale.

35. Verum ad hæc facile respondeatur. Ad primum enim dicendum, juxta D. Thomam, reprobationem hominum esse actum providentia formaliter, sed includere ex parte subjecti, & quasi materialiter, actum iustitiae excludentis illos à regno, propter originale peccatum; unde ibidem artic. 5. ad 3. ait Deum quosdam prædestinasse per modum misericordia parcerendo, & quosdam reprobasse per modum iustitiae puniendo, ut §. precedenti declaravimus. Sicut ergo in isto actu qui est furari propter mœchiam, deformitas furti, & ejus formalis malitia contra iustitiam exercita, se habet materialiter respectu mœchiae, quæ est finis à quo formaliter specificatur actus ille; sic etiam permittere aliquos deficere à fine, ob originale peccatum, est formaliter actus providentia, sed iustitia quæ ibi intervenit, excludens eos à regno, propter originalem culpam, materialiter se habet ad specificationem actus providentia.

36. Ad secundum respondeo D. Thomam loco citato, hæc verba, *Ezæ. odio habui*, non explicat de odio Dei strictè, sed latè sumpto, prout scilicet importat voluntatem denegandi beneficium indebitum: tum quia ad solvendum argumentum hoc satis erat, tum etiam quia ibi generalem doctrinam, quæ etiam ad reprobationem Angelorum extendi possit, tradere intendebat. Quando vero super caput 9. epistola ad Romanos agit specialiter de reprobatione hominum, explicat hæc verba de odio propriè & strictè sumpto, ut constat ex ejus verbis quæ initio §. 1. retulimus.

37. Ad tertium respondeo ex eodem S. Doctore ibidem lect. 4. reprobationem dupliciti modo spectari posse, absolute scilicet, & comparativè. Absolutè, cùm queratur simpliciter, sive, ut ipse loquitur, *in generali*, cur aliqui à Deo reprobentur, & qua sit aliquorum reprobationis causa, nulla comparatione facta cum eis qui eliguntur. Comparativè vero, cùm queratur *in speciali*, ut ait idem Sanctus, cur Deus hunc potius quam istum reprobet? Cur cùm omnes homines per peccatum primi parentis eidem damnatione nascantur obnoxij, aliquos ab hac massa & conspersione libet, & ad vitam æternam eligat, alios vero in eadem massa derelinquit, & non eligat ad vitam æternam: Si ergo reprobatio hoc secundo modo spectetur, nullam aliam habet causam, quæ beneplacitum divinæ voluntatis: Si autem primo modo consideretur, aliquam habet causam ex parte hominis, nimis rūculam originalem. Verba S. Doctoris hæc sunt:

Circa

DE PROVIDENTIA ET PRÆD.

113

Circa electionem bonorum, & reprobationem malorum, duplex quæstio moveri potest: una quidem in generali, quare Deus velit quosdam indurare, & quoniam misereri: alia vero in speciali, quare velit hujus misereri, & hunc vel illum indurare. Et potest quidem ratio hujus prima quæstionis assignari, secunda autem quæstionis non potest assignari ratio, nisi simplex Dei voluntas. Cujus exemplum patet in cœbus humanis si enim aliquis edificare volens, haberet multos lapides similes & aequales congregatos, posset ratio assignari, quare quosdam ponat in summo, & quosdam in imo, ex parte finis; quia ad perfectionem domus quam facere intendit requiriatur & fundamentum quod habet lapides in imo, & cacumen parietis, quod habet lapides in summo. Sed quare ponat hos lapides in summo & hos in imo, non habet aliam rationem, nisi quia artifex voluit.

§. V.

Principi reprobationis effectus.

38. Cùm oppositorum eadem sit scientia, sicut ut aliquid sit effectus prædestinationis, tres conditiones requiruntur, nempe quod causetur à Deo, quod sit ex voluntate efficaci dandi gloriam, & quod efficaciter ad finem illum conducat. Ita ut aliquid sit effectus reprobationis, oportet quod sit à Deo, quod cum effectu conducat ad finem reprobationis, & quod ex intentione talis finis sit à Deo volitum ac præparatum. Ex hoc principio à Theologis communiter recepto.

39. Colligitur tertio, permissionem peccati actualis per paenitentiam non deleti, esse effectum reprobationis, scilicet vero permissionem illius quod per paenitentiam remittitur. Nam prima permissione conducit efficaciter ad finem reprobationis, quantum ad formale. Pro materiali vero effectum reprobationis esse oposita ratione convincitur; nam prout sic caufatur à Deo, & ad ipsum sequitur (non quidem sequela causalitatis, sed illationis) exclusio creature à gloria, ac proinde ex voluntate efficaci exclusionis esse potest.

40. Colligitur secundò, permissionem peccati originalis, ut est infectio naturæ, & prout ab Adamo ut capite totius naturæ humana commissum est, non esse effectum reprobationis; bene tamen permissionem ejusdem peccati, ut est infectio personæ, & quatenus à nobis per generationem contrahitur, supposito quod nunquam remittatur.

41. Prima pars patet ex dictis §. 3. ibi enim ostendimus, peccatum originale, ut est infectio totius naturæ humanae, & prout ab Adamo commissum est, esse causam reprobationis hominum: Ergo sub hac ratione non potest esse illius effectus. Secunda vero constat ex eo quod peccatum originale, ut est infectio personæ, & prout à nobis per generationem contrahitur, si nunquam remittatur, conduceat ad finem reprobationis hominum, nempe ad exclusionem eorum à gloria; & cùm sub hac ratione non sit causa reprobationis hominum, ejus permissione ab illa produci vel imperari potest: Ergo sub hac ratione potest esse, & de facto est, in illis cui tale peccatum nunquam remittitur, reprobationis effectus. Consequenter patet, quidquid enim conduceat ad finem reprobationis, est effectus illius, dummodo ab illa producatur, vel impereatur.

42. Ex his facile solvitur argumentum istud quo aliquis recentior Thomista demonstrare se putat, peccatum originale non esse causam reprobationis, sit à Deo, & aliunde de facto conduceat ad finem reprobationis. Instabis: Si pena illius peccati in inferno finiretur, jam fieret aliqua remissio in inferno, subindeque in inferno esset aliqua redemptio, & sic falsum esset quod dicit Ecclesia, *In inferno nulla est redemptio.* Sed nego sequelam, quia ut ibidem ait S. Doctor, pena quæ solvit, nec remittitur, nec redimitur.

43. Colligitur quartò, quod cùm induratio & exceccatio reproborum, quarenus est denegatio gratia, sit à Deo, & aliunde de facto conduceat ad

K 3 eternam